

Persbericht Doof Vlaanderen en Adviescommissie Vlaamse Gebarentaal

Tweetalig basisonderwijs Vlaamse Gebarentaal-Nederlands voor dove en horende kinderen

Gent, 24 januari 2018 - Een groep van meer dan 30 ouders met dove en horende kinderen is vragende partij voor onmiddellijke organisatie van tweetalig onderwijs (Vlaamse Gebarentaal-Nederlands) binnen het regulier onderwijs, zo stelt Doof Vlaanderen. Het inrichten van tweetalige klassen binnen het regulier onderwijs komt volgens Doof Vlaanderen het best aan deze vraag tegemoet. De Vlaamse Gebarentaal (VGT) is een door de overheid erkende taal in Vlaanderen. Niettemin kunnen Vlaamse gebarentalige kinderen vandaag binnen het reguliere Vlaamse onderwijs geen onderwijs in Vlaamse Gebarentaal genieten.

Tweetalig onderwijs (VGT-Nederlands) binnen het regulier onderwijs bestaat op dit moment namelijk niet in Vlaanderen. Dove kinderen hebben twee mogelijkheden met betrekking tot onderwijs: De grote meerderheid van de dove kinderen gaat naar het regulier onderwijs, waar zij les volgen met (een combinatie van) een tolk Vlaamse Gebarentaal (wat mogelijk is vanaf de kleuterklas), een schrijftolk, of hulpmiddelen zoals een CI, hoortoestellen, of FM apparatuur.

Onderwijs volgen met een tolk VGT is echter niet hetzelfde als tweetalig onderwijs. Tolken worden enkel ingezet om toegang te geven tot de lessen in het Nederlands. Tolken VGT zijn geen leerkrachten, en bovendien niet opgeleid om te tolken voor kinderen.

Dove kinderen die niet naar het regulier onderwijs gaan, gaan naar een dovenschool. Echter, met de ratificatie van het VN-Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap, en het M-decreet, heeft Vlaanderen zich ertoe verbonden om op termijn het systeem van buitengewoon onderwijs af te bouwen. Toch is ook het M-decreet, waarmee dove leerlingen binnen het regulier onderwijs ondersteund kunnen worden, op zich geen gedegen implementatie van het VN-Verdrag, stellen Doof Vlaanderen en de Adviescommissie Vlaamse Gebarentaal. **Dove kinderen zitten immers vaak alleen op zo'n school, zonder (dove) gebarentalige klasgenoten, hebben geen dove of gebarentalige leerkrachten, geen VGT als taalvak, en lesmateriaal dat uitsluitend in het Nederlands wordt aangeboden.**

Voor horende kinderen die opgroeien in VGT (horende kinderen van dove ouders, horende broers en zussen van dove kinderen) bestaat er op dit moment helemaal géén onderwijsaanbod VGT. Nochtans zouden deze kinderen er ook bij gebaat zijn bij onderwijs dat VGT gebruikt en stimuleert. Horende broers en zussen zouden dan samen met hun dove broer/zus naar school kunnen gaan.

Doof Vlaanderen pleit ervoor om, in navolging van het VN-Verdrag, "inclusief onderwijs" op een ruime manier te bekijken, in plaats van eenzijdig als "integreren in de dichtstbijzijnde reguliere school door

middel van een tolk". Ook vanuit academische hoek komt er steun voor deze brede interpretatie. Tweektalig onderwijs inrichten is ook één van de wettelijke mogelijkheden voor een betere juridische verankering en erkenning van VGT, die naar voor komt in het onderzoeksrapport over de juridische status van de VGT. Dat onderzoek werd op voorstel van de Adviescommissie Vlaamse Gebarentaal en in opdracht van Vlaams minister Gatz, uitgevoerd door het Instituut voor Constitutioneel Recht van de KU Leuven.

Daarnaast voerde Doof Vlaanderen in 2015, met steun van het Departement Gelijke Kansen van de Vlaamse overheid, een verkennend onderzoek naar de meest geschikte onderwijsvorm voor Vlaamse gebarentalige kinderen, uit. Daarbij werden scholen met tweektalig onderwijs voor dove en horende kinderen bezocht in de Verenigde Staten, Frankrijk en Hong Kong. Daaruit blijkt het meest haalbaar, passend en wenselijk onderwijs voor dove kinderen, hun broers en zussen, en horende kinderen van dove ouders in tweektalige klassen wordt ingebed. De opstart van tweektalige klassen gebeurt idealiter in een bestaande of startende school binnen het regulier onderwijs. Een eerste stap is het inrichten van een kleuterklas, om dan geleidelijk aan de klassen uit te bouwen tot en met het 6de leerjaar. Doof Vlaanderen wil starten met één of twee proefprojecten vanaf het schooljaar 2019-2020, op één of twee verschillende locaties in Vlaanderen.

Op vraag van Doof Vlaanderen en de Adviescommissie Vlaamse Gebarentaal, die de Vlaamse overheid adviseert omtrent het beleid inzake VGT, organiseren de verenigde Commissies Onderwijs en Cultuur van het Vlaams Parlement op 25 januari een hoorzitting over tweektalig onderwijs in Vlaamse Gebarentaal-Nederlands. De zitting is openbaar toegankelijk en vindt plaats van 10u tot 11u30. De commissievergadering kan live gevolgd worden op www.vlaamsparlement.be
Twitter: @DoofVlaanderen en #onderwijsVGT

Contact:

Marieke Kusters, Doof Vlaanderen vzw, marieke.kusters@doof.vlaanderen, 0498 67 46 19 (sms)
Geert Dirickx, voorzitter Adviescommissie Vlaamse Gebarentaal, voorzitter@adviesvgt.be
Sarah Beernaert, secretaris Adviescommissie Vlaamse Gebarentaal,
sarah.beernaert@cjsm.vlaanderen.be, 02 553 69 89